

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžfk/38/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016201703
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016201703.1

UZNESENIE

V právnej veci žalobcu: Univerzita Komenského v Bratislave, Šafárikovo námestie 6, 814 99 Bratislava, zastúpený: Sýkora - advokátska kancelária, s.r.o., Zoborská 13, 040 01 Košice, proti žalovaným: 1. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava, 2. Výskumná agentúra, Hanulova 5/B, 841 01 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného - Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21500131/S01 zo dňa 01.07.2016 v spojení so Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220153/Z03 zo dňa 01.07.2016, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/198/2016-195 zo dňa 15.03.2017, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a.
- II. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/198/2016-195 zo dňa 15.03.2017 z a m i e t a.
- III. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Predmet konania

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením č. k. 6S/198/2016-195 zo dňa 15.03.2017 rozhodol tak, že žalobu žalobcu odmietol a účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Krajský súd poukázal na ustanovenia § 2 ods. 1, § 6 ods. 1, § 177 ods. 1, § 7 písm. b), e), § 97, § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej ako „SSP“), § 14 ods. 18, § 27a ods. 1 a ods. 3 písm. a), b), § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej ako „zákon o pomoci a podpore“ alebo „zákon č. 528/2008 Z. z.“), a zároveň z obsahu administratívneho spisu zistil, že dňa 17.05.2013 došlo k

uzatvorení Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade na projekt s názvom „Kompetenčné centrum pre výskum a vývoj v oblasti diagnostiky a terapie onkologických ochorení“.

3. Žalobca ako verejný obstarávateľ vyhlásil verejnú obstarávanie pri zadávaní nadlimitnej zákazky na dodanie tovaru na predmet zákazky „Spotrebný materiál pre bio-medicínsky výskum“, a to zverejnením vo Vestníku verejného obstarávania č. 221/2012 zo dňa 19.11.2012 pod zn. 13859-MST a v Úradnom vestníku EÚ č. 2012/S 223-367459 zo dňa 20.11.2012.

4. Dňa 11.07.2016 bola žalobcovi doručená Správa a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 01.07.2016, na základe ktorých žalovaný v 2. rade žiadal od žalobcu vrátenie 30 666,97 eura.

5. Krajský súd uviedol, že v systéme správneho súdnictva je právo na prístup k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy na základy žaloby determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje (§ 7 SSP).

6. Podľa názoru krajského súdu administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami ZVO.

7. Krajský súd mal za to, že výsledné materiály z vykonanej kontroly a postup pri ich vypracovaní nepodliehajú súdnemu prieskumu v rámci úpravy správneho súdnictva v Správnom súdnom poriadku, keďže nie sú rozhodnutím správneho orgánu v zmysle SSP Kontrola postupu zadávania zákazky predstavuje jednu z dohľadových kompetencií žalovaného v 2. rade.

8. Krajský súd v súlade s právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/26/2012 zo dňa 29.11.2012 a sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016 dospel k názoru, že Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. Správu o výsledku kontroly je možné považovať podľa názoru súdu len za akýsi výstup kontroly, ktorý sa nemohol nijako dotknúť právneho postavenia žalobcu a spôsobiť mu ujmu na jeho právach. Preto súdnemu prieskumu v správnom súdnictve nepodlieha.

9. Krajský súd považoval za nesporné, že v Správe o zistenej nezrovnalosti absentuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky. Skutočnosť, že došlo k finančnému vyčísleniu nezrovnalosti a jeho popisu samo o sebe ešte nezakladá povinnosť u žalobcu vrátiť finančné prostriedky. Správou o zistenej nezrovnalosti ani Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov nebol žalobca zaviazaný k vráteniu finančných prostriedkov, ide len o písomnosť s informatívnym charakterom. Z obsahu administratívneho spisu je okrem iného nesporné, že ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia, resp. správneho rozhodnutia o vrátení finančných prostriedkov. Predmetnou správou boli žalobcovi oznámené zistené nezrovnalosti v priebehu kontroly, tak ako to ustanovuje zákon č. 528/2008 Z. z., a preto ju možno považovať za podkladové rozhodnutie, majúce predbežnú povahu vzhľadom na zákonný postup vyplývajúci z § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. Ohľadom preskúmania uvedenej žiadosti je nesporné, že touto písomnosťou žalovaný využil zákonnú možnosť vyplývajúcu z ust. § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z., a keďže zistil porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, vyzval žalobcu ako prijímateľa na vrátenie časti poskytnutého príspevku na predmet zákazky. Nejedná sa o žiadne rozhodnutie vydané v rámci výkonu pôsobnosti žalovaného ako správneho orgánu a oblasti verejnej správy, ktoré by bolo možné podrobiť súdnemu prieskumu.

10. S ohľadom na uvedený záver sa krajský súd nezaoberal námietkami žalobcu o nezákonnosti kontrolných zistení uvedených v Správe o zistenej nezrovnalosti, pretože tieto je možné preskúmať až v prípadných neskorších štádiách procesu vyvodzovania dôsledkov zo zistených porušení zákona v postupe verejného obstarávateľa, ak boli, resp. budú na základe Správy o zistenej nezrovnalosti vydané rozhodnutia s priamym dopadom na právne postavenie žalobcu.

11. Záverom krajský súd poukázal na to, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie, ktorého ochrany sa žalobca touto žalobou domáha, nepatrí medzi základné ľudské práva a slobody, ktorých výpočet je obsiahnutý v druhej hlave Ústavy SR a Dohovore o ochrane základných práv a ľudských slobôd, a preto prejednávanej veci nie je možné posudzovať podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. Taktiež krajský súd poukázal na ust. § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z., v zmysle ktorého sú rozhodnutia vydané správnymi orgánmi v správnom konaní podľa druhej časti zákona č. 528/2008 Z. z. vylúčené zo súdneho prieskumu (§ 7 písm. b) SSP).

12. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd konštatoval, že neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie napadnutých rozhodnutí v rámci správneho súdnictva, nakoľko žaloba smeruje proti aktu orgánu verejnej správy, ktorý nemohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pričom ide o podkladové rozhodnutie predbežnej povahy (Správa o zistenej nezrovnalosti), a preto Krajský súd v Bratislave v súlade s § 7 písm. b), e) SSP v spojení s § 97 SSP a § 98 ods. 1 písm. g) SSP žalobu odmietol pre jej nepripustnosť. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 170 písm. a) SSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko žaloba bola odmietnutá.

II.

Kasačná sťažnosť

13. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca postavení sťažovateľa v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť prostredníctvom svojho právneho zástupcu zo dňa 17.05.2015, krajskému súdu doručení dňa 19.05.2017 a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie. Sťažovateľ má za to, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní o správnej žalobe porušil zákon, a to tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP), odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h) SSP), podanie žalobcu bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 písm. j) SSP). Zároveň požiadal o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti.

14. Sťažovateľ v odôvodnení kasačnej sťažnosti poukázal na skutočnosť, že krajský súd žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, meritórne nepreskúmaval a žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP ako neprípustnú odmietol s odôvodnením, že „neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie napadnutých rozhodnutí v rámci správneho súdnictva“. Odmietnutie žaloby krajský súd založil na nasledovných dôvodoch: 1. Správa o zistenej nezrovnalosti ani Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov samé o sebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov žalobcu; 2. Správa o zistenej nezrovnalosti ani Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov nie sú konečným rozhodnutím správneho orgánu - individuálnym správnym aktom o právach a povinnostiach žalobcu, ale iba opatrením predbežnej povahy.

15. Sťažovateľ má za to, že pre odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP neboli v prejednávanej veci splnené zákonné podmienky. Rozhodnutím o odmietnutí žaloby bez meritórneho pojednania veci krajský súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a svoje rozhodnutie založil v rozpore s ustálenou praxou kasačného súdu na nesprávnom právnom posúdení veci. Napadnuté uznesenie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené, vzájomne rozporné a preto nepreskúmateľné.

Krajský súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

16. Sťažovateľ uviedol, že dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol bez meritórneho prejednávania veci o odmietnutí žaloby v zmysle § 98 ods. 1 písm. g) SSP, ani jeho argumentácia založená na názore, podľa ktorého Správa o zistenej nezrovnalosti ani Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov žalobcu, resp. že nie sú individuálnym správnym aktom - rozhodnutím či opatrením správneho orgánu, ktorý by mohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, nemôžu obstať.

17. Sťažovateľ poukázal na ustanovenia § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 písm. c), § 7 písm. e), § 98 ods. 1 písm. g) SSP.

18. Podľa jeho názoru, rozhodnutie krajského súdu spočíva v rozpore s rozhodovacou praxou kasačného súdu na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože je založené na výklade, podľa ktorého spôsobilým predmetom preskúmania v správnom súdnictve nemôže byť Správa o zistenej nezrovnalosti ani Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, na základe ktorých bolo prijímateľovi nenávratného finančného príspevku z fondov Európskeho spoločenstva uložené podľa § 27a zák. č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva vrátiť poskytnutý príspevok na predmet zákazky z dôvodu zisteného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania.

19. V zmysle výkladu krajského súdu Správa ani Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov nezasahujú do práv a povinností prijímateľa finančného príspevku a nemôžu mať za následok ani vznik ujmy na subjektívnych právach prijímateľa, v dôsledku čoho tieto opatrenia nemožno považovať za rozhodnutie či opatrenie orgánu verejnej správy - individuálny správny akt, ktorý by zakladal, menil alebo rušil práva a povinnosti žalobcu alebo sa ich priamo dotýkal, resp. ktorým by mohli byť práva alebo povinnosti žalobcu ako prijímateľa nenávratného finančného príspevku dotknuté - podľa krajského súdu „ide len o písomnosti s informatívnym charakterom“. Tieto opatrenia (Správa ani Žiadosť) podľa názoru krajského súdu neukracujú žalobcu na jeho subjektívnych právach a nie sú spôsobilé zasiahnuť do právneho postavenia žalobcu, a to ani v kontexte ďalšieho postupu riadiaceho orgánu pri ukladaní povinností prijímateľovi nenávratného finančného príspevku vrátiť 1,5 násobok sumy uvedenej vo výzve, vyplývajúceho z § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva. S uvedeným výkladom Správneho súdneho poriadku (§ 2, § 3, § 7, § 98 a iné) v kontexte zák. č. 528/2008 Z. z. (§ 27a a iné) sťažovateľ nesúhlasí a právne posúdenie veci krajským súdom považuje za nesprávne.

20. Sťažovateľ uviedol, že v okolnostiach prejednávanej veci bolo vytýkané porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania pri zadávaní zákazky „Spotrebný materiál pre bio-medicínsky výskum“ zistené riadiacim orgánom na základe výsledkov opätovnej administratívnej kontroly verejného obstarávania, v rámci ktorej boli identifikované porušenia zákona o verejnom obstarávaní č. 25/2006 Z. z. Vychádzajúc z uvedených zistení riadiaci orgán, resp. sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom, vystavil dňa 11.07.2016 pre žalobcu správny akt s názvom VEC: Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov projektu 26220220153, č. spisu P 2060/2016-073, č. záznamu: A 7507/2016-062, prílohou ktorého bola Správa o zistenej nezrovnalosti N21500131/S01 zo dňa 01.07.2016 a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220153/Z03 zo dňa 01.07.2016, a žalobcu vyzval na vrátenie poskytnutého finančného príspevku, resp. jeho časti vo výške 25 % z hodnoty výdavkov deklarovaných v rámci uvedeného verejného obstarávania. Následkom kontroly pravidiel a postupov verejného obstarávania je obligatórny postup riadiaceho orgánu podľa § 27a zákona o pomoci a podpore.

21. Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, ako aj Správa o zistenej nezrovnalosti, na základe ktorých bola žalobcovi uložená korekcia podľa § 27a ods. 1, resp. § 27a ods. 4 zák. č. 528/2008 Z. z. spočívajúca v povinnosti vrátiť finančnú hodnotu časti poskytnutého finančného príspevku v sume celkom 30 666,97 eura ako 25 % korekcia z hodnoty výdavkov verejného obstarávania, sú podľa

sťažovateľa nepochybne individuálnymi správnymi aktmi - rozhodnutiami, resp. opatreniami, ktoré sa bezprostredne dotýkajú a zasahujú do práv a právom chránených záujmov žalobcu, na ich základe môže byť žalobca ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch. Uvedené opatrenia bezpochyby môžu mať za následok vznik ujmy na subjektívnych právach žalobcu.

22. Sťažovateľ má za to, že týmito správnymi aktmi a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, bol žalobca priamo ukrátený na svojich právach. Uvedené správne akty ukladajú žalobcovi povinnosť vrátiť časť nenávratného finančného príspevku (ďalej ako „NFP“) v rozpore s právoplatným Rozhodnutím o schválení NFP a Zmluvou o poskytnutí NFP, čím neoprávnenne zasahujú do nadobudnutých práv žalobcu a jeho ústavne zaručeného práva legitímneho očakávania uspokojenia daného nároku, najmä pokiaľ ide o jeho právo na poskytnutie nenávratného finančného príspevku, na ktoré žalobcovi vznikol nárok v súlade s § 12 ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z. Na základe Rozhodnutia o schválení NFP a v súlade so Zmluvou o NFP bolo žalobcovi priznané právo na nenávratný finančný príspevok vo výške 7 655 652,66 eura. Neoprávneným uložením korekcie (opravy) vo výške 25 % z hodnoty výdavkov predmetného verejného obstarávania, bola žalobcovi časť priznaného nenávratného finančného príspevku jednostranne zrušená (odňatá). Tieto správne akty sa bezprostredne dotýkajú a zasahujú do práv a právom chránených záujmov žalobcu, vo vzťahu k žalobcovi majú autoritatívnu povahu, navyše osobitné predpisy, najmä zák. č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v § 27a predmetného zákona, s nimi spájajú právne účinky. Právo žalobcu je týmito správnymi aktmi priamo dotknuté tiež tým, že v prípade, ak žalobca ako prijímateľ na ich základe nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť, riadiaci orgán v zmysle § 27a ods. 3, resp. § 27a ods. 5 zák. č. 528/2008 Z. z. obligatórne rozhodne o vrátení až jeden a pol násobku (150 %) sumy uvedenej v týchto správnych aktoch - takéto právoplatné rozhodnutie by bolo exekučným titulom, na základe ktorého by bolo možné začať exekučné konanie voči žalobcovi. Predmetné správne akty zasahujú do nadobudnutých práv žalobcu a jeho ústavne zaručeného práva legitímneho očakávania uspokojenia daného nároku, najmä pokiaľ ide o jeho právo na poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle zákona č. 528/2008 Z. z. Ich dôsledkom je zrušenie a vrátenie časti právoplatne priznaného nenávratného finančného príspevku a možný sankčný postih v prípade, ak žalobca k vráteniu finančných prostriedkov nepristúpi.

23. Žalobou napadnuté správne akty - „Správa o zistenej nezrovnalosti“ (ďalej aj „Správa“) a „Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov“ (ďalej aj „Žiadosť“) - podľa názoru sťažovateľa podliehajú prieskumu v rámci správneho súdnictva, pretože sa priamo dotýkajú práv a právom chránených záujmov žalobcu, ide o správne akty vydané orgánom verejnej správy, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú práva, právom chránené záujmy a povinnosti žalobcu, resp. ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy a povinnosti žalobcu priamo dotknuté. Ide o správne akty orgánu verejnej správy, ktorých zákonosť je oprávnený preskúmať súd, vrátane postupu správneho orgánu, ktorý predchádzal ich vydaniu. Týmito správnymi aktmi sú navyše dotknuté základné práva žalobcu, ktorých preskúmanie súdom nemôže byť podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy v podmienkach materiálneho právneho štátu vylúčené (k tomu tiež ÚS ČR PI. ÚS 12/2014).

24. Sťažovateľ považuje z vyššie uvedeného za zrejmé, že závery krajského súdu, na základe ktorých žalobu o preskúmanie zákonnosti napadnutej Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov ako neprípustnú odmietol, nemôžu obstať. Rovnako podľa neho neobstojí ani argumentácia krajského súdu poukazom na označené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. V uznesení sp. zn. 5Sžf/26/2014 zo dňa 28.04.2016 Najvyšší súd Slovenskej republiky jednoznačne konštatoval, že správne akty, na základe ktorých je prijímateľovi NFP určená povinnosť vrátiť časť finančného príspevku poskytnutého z fondov Európskeho spoločenstva na základe zák. č. 528/2008 Z. z., sú spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve. V uvedenom rozhodnutí sa Najvyšší súd plne stotožnil s názorom krajského súdu ako súdu prvej inštancie, v ktorom tento vyhodnotil, že Správa o zistenej nezrovnalosti je bezpochyby individuálnym správnym aktom, ktorým môže byť žalobca ukrátený na svojich právach, a teda spôsobilým predmetom meritórneho preskúmania v správnom súdnictve. Skutočnosť, že Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov sú správnymi aktmi, ktoré zasahujú do práv prijímateľa NFP a môžu mať za následok vznik závažnej

ujmy na jeho právach, je zrejma tiež z toho, že v obdobných veciach správne súdy priznávajú takýmto správnym aktom odkladný účinok (napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/185/2015, 6S/10/2016).

25. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že je povinnosťou správnych súdov ako justičných orgánov demokratického a právneho štátu pri interpretácii zákonov zabrániť faktického odopretiu spravodlivosti tiež cestou aplikácie princípu priority ústavne konformnej interpretácie jednoduchého práva. Pri posudzovaní, či napadnuté správne akty podliehajú súdnemu prieskumu, je nutné dôkladne sa zaoberať ich povahou a právnymi účinkami, skúmajúc, či týmito správnymi aktmi v konečnom dôsledku došlo k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníka konania, alebo či práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti účastníka konania môžu byť takýmto správnymi aktmi dotknuté. Podstatným znakom pre určenie možnosti súdneho prieskumu nie je hmotná alebo procesná povaha rozhodnutia, ale jeho konkrétny prejav v právnej sfére účastníka konania. Správy o zistenej nezrovnalosti ani Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov nemožno považovať za vylúčené zo súdneho prieskumu v zmysle SSP. Na základe týchto správnych aktov dochádza k uloženiu postihov a finančných sankcií žalobcovi, ktorý bol príjemcom finančnej podpory podľa zák. č. 528/2008 Z. z., v dôsledku čoho sú nepochybné závažným spôsobom dotknuté práva a právom chránené záujmy žalobcu ako prijímateľa NFP.

26. Sťažovateľ vzhľadom na vyššie uvedené kasačný súd žiada, aby napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/198/2016-195 zo dňa 15.03.2017 v celom rozsahu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok podľa § 447 SSP z dôvodu hrozby vzniku závažnej ujmy v dôsledku právnych následkov napadnutých správnych aktov; priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

27. Sťažovateľ k predmetnému návrhu uvádza, že na základe napadnutých správnych aktov a ich okamžitým výkonom mu hrozí vznik závažnej ujmy a značnej finančnej škody, nakoľko nedisponuje finančnými prostriedkami v rozsahu uloženej korekcie. Táto suma predstavuje neúnosné zaťaženie rozpočtu žalobcu, ktorá je spôsobilá zabrzdiť nielen plánovaný rozvoj činnosti žalobcu, ale aj bežný chod žalobcu - verejnej vysokej školy, nakoľko takýto postih predstavuje značnú finančnú položku, ktorú žalobca nemohol predvídať a jej úhrada ohrozuje činnosť žalobcu pôsobiaceho vo verejnom záujme, čím vzniká reálne ohrozenie ďalšieho plnenia poslania žalobcu ako verejnej vysokej školy. Vzhľadom na pomery žalobcu tento nie je schopný uvedené finančné prostriedky zabezpečiť bez toho, aby nedošlo k vážnemu ohrozeniu plnenia jeho základných úloh vo vzťahu k svojim študentom a zamestnancom. Žalobca nie je schopný uhradiť uloženú korekciu, pričom v prípade jej nezaplatenia v dôsledku napadnutých správnych aktov bezprostredne hrozí, že voči žalobcovi budú uplatňované a vykonávané ďalšie postihy v zmysle osobitných právnych predpisov, najmä podľa § 27a zákona č. 528/2008 Z. z., v dôsledku čoho hrozí, že v prípade zaplatenia finančných postihov žalobcom bude vážne ohrozené vykonávanie jeho základných úloh, resp. bude vážne ohrozené ich plnenie, nakoľko takýto postih predstavuje značnú finančnú položku, ktorú žalobca nemohol predvídať, pričom táto úhrada ohrozuje bežný chod žalobcu pôsobiaceho vo verejnom záujme - tým vzniká reálne ohrozenie činnosti žalobcu a riadneho plnenia jeho poslania ako verejnej vysokej školy; že v prípade nezaplatenia finančného postihu bude žalobcovi v zmysle zák. č. 528/2008 Z. z. uložená povinnosť vrátiť jeden a pol násobok sumy uloženého postihu a zároveň hrozí, že konanie žalobcu (nezaplatenie) môže byť považované za porušenie finančnej disciplíny a bude mu uložený odvod a penále podľa § 31 zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

28. S prihliadnutím na predmet konania, ako aj hroziace závažné ujmy, značné finančné škody a iné nenapraviteľné následky spôsobené právnymi následkami napadnutých správnych aktov, považuje sťažovateľ za nevyhnutné, aby súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok v zmysle § 447 ods. 1 SSP. V prípade nepriznania odkladného účinku tejto kasačnej sťažnosti môže dôjsť k nenapraviteľným následkom nielen vo vzťahu k žalobcovi, ale tiež vo vzťahu k verejnosti, študentom a zamestnancom žalobcu pôsobiaceho ako subjekt vo verejnom záujme.

III.

Vyjadrenie žalovaného v 1. rade

29. Žalovaný v 1. rade sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril podaním zo dňa 06.06.2017, v ktorom uviedol, že uznesenie Krajského súdu Bratislava č. k. 6S 198/2016-195 zo dňa 15.3.2017 považuje za vecne správne. Má za to, že preskúmanie napadnutých rozhodnutí súdom nie je prípustné, a to podľa § 7 písm. e) zákona č. 162/2015 SSP, ktorý ustanovuje, že správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

30. V tejto fáze riešenia nezrovnalosti žalovaní prostredníctvom zaslania Správy a Žiadosti v súlade s § 26 ods. 3 zákona o pomoci a podpore splnili svoju oznamovaciu povinnosť a oznámili žalobcovi informáciu o existencii podozrenia vzniku nezrovnalosti. Bez ďalších nasledujúcich úkonov potrebných na doriešenie nezrovnalosti nemôžu napadnuté rozhodnutia nijakým z uvedených spôsobov reálne zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov žalobcu a ani mu spôsobiť ujmu na jeho subjektívnych právach, právne postavenie žalobcu sa v jeho dôsledku nemení a napadnuté rozhodnutie slúži len ako podklad pre ďalšie konanie žalovaných.

31. Keďže opätovnou administratívnou kontrolou boli zistené porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, žalovaní budú riešiť vysporiadanie nezrovnalosti prostredníctvom zákona o pomoci a podpore. Zákon o pomoci a podpore je osobitným právnym predpisom upravujúcim riešenie porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania pri poskytovaní finančných prostriedkov z fondov Európskeho spoločenstva, a to konkrétne prostredníctvom správneho konania, ktorého výsledkom je správne rozhodnutie podľa § 27a ods. 3, resp. ods. 5 zákona o pomoci a podpore. V štádiu zaslania Správy nie je žiadaná časť NFP vymáhateľná a vynútiteľná bez ďalších následných úkonov žalovaných, ktoré v čase podania žaloby vykonané neboli. Žalovanému vznikne nárok na vrátenie vyčíslenej časti NFP až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia vydaného v správnom konaní podľa § 27a ods. 3, resp. ods. 5 zákona o pomoci a podpore.

32. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukazuje na to, že Žiadosť mu ukladá, aby vrátil finančné prostriedky v určenej výške a že sa autoritatívne konštatujú určité porušenia ustanovení zákona o VO. S týmito tvrdeniami žalovaný 1. nesúhlasí z nasledovných dôvodov: V oznamovacom štádiu riešenia nezrovnalosti prostredníctvom zaslania Správy a Žiadosti ide iba o podozrenie na vznik nezrovnalosti a jej predbežné vyčíslenie, ktoré vychádza z prvotných, podkladových informácií, ktoré majú žalovaní k dispozícii z výsledkov dovtedy vykonaných úkonov, a to opätovnej administratívnej kontroly, príp. Protokolu ÚVO. Potvrdenie alebo vyvrátenie týchto skutočností závisí od výsledku správneho konania, pričom v čase podania žaloby nie je možné s určitosťou povedať, či žalovaní toto správne konanie začnú a ak ho začnú, akým spôsobom sa ukončí. V štádiu vypracovania Správy a Žiadosti sa vychádza z prvotných informácií, ktoré majú žalovaní k dispozícii a týkajú sa podozrenia vzniku nezrovnalosti a sú podkladom pre nasledujúce správne konanie, v ktorom bude mať žalobca postavenie účastníka konania so všetkými s tým spojenými právami. Výsledkom správneho konania bude rozhodnutie vydané podľa § 47 správneho poriadku, v ktorom správny orgán v odôvodnení uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Zároveň nie je vylúčené, že v ďalších fázach vysporiadania nezrovnalosti nasledujúcich po fáze oznámenia prostredníctvom napadnutých rozhodnutí sa situácia vyvinie tak, že riadiaci orgán po posúdení všetkých skutočností správne konanie nezačne, prípadne začaté konanie bude zastavené v zmysle § 30 ods. 1 správneho poriadku. Žalobca v tomto štádiu riešenia nezrovnalosti necelí právnej povinnosti vrátiť časť NFP, k porušeniam pravidiel a postupov verejného obstarávania bude mať možnosť obsahovo sa vyjadriť ako účastník správneho konania. Podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti v čase vypracovania a odoslania Správy je predčasné, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení

finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 3, resp. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. Až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia vydaného v správnom konaní podľa § 27a ods. 3, resp. ods. 5 zákona o pomoci a podpore budú porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania oficiálne potvrdené po ich preskúmaní v správnom konaní a žalobca bude povinný vrátiť vyčíslené finančné prostriedky v lehote uloženej v tomto rozhodnutí. Až toto rozhodnutie je spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv žalobcu, a teda bude aj preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.

33. Žalovaný v 1. rade ako riadiaci orgán je v súlade s čl. 60 písm. a) Nariadenia rady č. 1083/2006 zodpovedný za riadenie a vykonávanie operačného programu v súlade so zásadou riadneho finančného riadenia, a to najmä za zabezpečenie, aby sa operácie vyberali na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na operačný program a aby sa dodržiavali uplatniteľné predpisy Spoločenstva a vnútroštátne predpisy počas celého obdobia vykonávania. Žalovaní riešia vzniknutú nezrovnalosť v súlade so zákonom o pomoci a podpore ako osobitným právnym predpisom upravujúcim poskytovanie finančných prostriedkov z fondov Európskeho spoločenstva.

34. Ďalej uviedol, že má za to, že ak by súd pristúpil k zrušeniu napadnutých rozhodnutí, žalovaní na základe informácií, ktoré majú k dispozícii v tejto fáze riešenia nezrovnalostí, môžu a musia konať len tak, že opäť vystavia rovnakú Správu a Žiadosť, aby žalobcu informovali o nezrovnalosti v súlade s § 26 ods. 3 zákona o pomoci a podpore, a proti ktorým sťažovateľ bude môcť opäť podať žalobu o preskúmanie zákonnosti. Takýmto spôsobom sa žalovaným znemožní v danej veci ďalej konať a vzniknutú nezrovnalosť riešiť v zmysle zákona o pomoci a podpore.

35. Akoukoľvek úpravou uvedených dokumentov by žalovaný nepostupoval v súlade so zákonom o pomoci a podpore, pričom bez vydania dokumentov v zákonom uvedenej forme by nedodrжал zákonný postup predchádzajúci vydaniu rozhodnutia o vrátení NFP podľa § 27a ods. 3, resp. ods. 5 cit. zákona, čo by bol následne relevantný dôvod na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia. Pokiaľ Správa a Žiadosť budú môcť byť preskúmateľné správnym súdom a budú zrušené, žalovaným bude znemožnené riešiť nezrovnalosť prostredníctvom zákona o pomoci a podpore. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, ktorý zastavil konanie vedené pod sp. zn. 5S/145/2015 o preskúmanie Správy, ako aj Žiadosti a odôvodnil to tým, že „Správou ani Žiadosťou nebol žalobca s konečnou platnosťou zaviazaný k vráteniu finančných prostriedkov. Správnym súdom bude preskúmateľné až prípadne konečné rozhodnutie poskytovateľa. Správny súd nesmie extenzívne poňatou preskúmacou činnosťou zasahovať do právomoci moci výkonnej. Cieľom takejto úpravy bude teda predísť situácii, kedy by súdy vstupovali do potenciálne neskončených správnych konaní preskúmaním procesných rozhodnutí, čoho dôsledkom by mohlo byť až narušenie trojdelenia moci..“

36. Žalovaný v 1. rade ďalej uviedol, že Správa a Žiadosť v tejto fáze riešenia nezrovnalosti nemôžu zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov žalobcu a ani mu spôsobiť ujmu na subjektívnych právach, právne postavenie žalobcu sa v ich dôsledku nemení. Napadnuté rozhodnutia slúžia ako podklad pre ďalšie konanie žalovaných. Všetky následky, na ktoré žalobca poukazuje a ktorým sa podľa neho zasahuje do jeho subjektívnych práv už v tejto fáze (vznik povinnosti zaplatiť sankciu - 1,5 násobok sumy uvedenej vo výzve) zatiaľ nenastali, správne konanie, ktorého výsledkom je správne rozhodnutie podľa § 27a ods. 3, resp. ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z., nebolo začaté. Tento následok bude možné preskúmať až potom, ako nastane, teda keď riadiaci orgán vydá rozhodnutie podľa § 27a ods. 3, resp. ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. Až v tomto štádiu riešenia nezrovnalosti dôjde k autoritatívnemu zásahu do právnej sféry sťažovateľa, teda k uloženiu povinnosti, ktorú sťažovateľ doposiaľ nemá. Dopad na práva a právom chránené záujmy sťažovateľa v skutočnostiach, na ktoré poukazuje, má až právoplatné a vykonateľné rozhodnutie riadiaceho orgánu vydané v správnom konaní podľa § 27a ods. 3, resp. ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z., ktoré je preskúmateľné odvolacím orgánom a je preskúmateľné aj v rámci správneho súdnictva, a teda sťažovateľ má prostriedky, ktorými sa môže brániť voči kontrolným zisteniam, na podklade ktorých žalovaní vystavili napadnuté dokumenty. Opäť poukazuje na to, že v správnom konaní bude mať sťažovateľ postavenie účastníka konania a jeho vyjadrenia a námietky voči tvrdeniam o porušení pravidiel a postupov VO bude musieť riadiaci orgán ako správny orgán vziať do úvahy a v rozhodnutí sa s nimi vysporiadať.

37. V súvislosti s vyššie uvedeným dal žalovaný v 1. rade tiež do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.02.2017, sp. zn. 1Sžf/87/2015.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj na doterajšiu rozhodovaciu prax vo veciach o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie NFP (uznesenia Krajského súdu v Bratislave o odmietnutí žaloby sp. zn. 1S/184/2015, 1S/185/2015, 5S/95/2016, 1S/78/2016 2S/167/2016 atď.) žalovaný poukázal na § 28 SSP, ktorý ustanovuje, že správny súd môže výnimočne odmietnuť žalobu fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá ma zjavne šikanóznym charakter alebo ktorou sa sleduje zneužitie práva či jeho bezúspešne uplatňovanie. Má za to, že v prípade sťažovateľa ide o umelé predlžovanie procesu vysporiadania nezrovnalosti a konaním sťažovateľa je žalovaným v konečnom dôsledku znemožnené konať a v tomto procese pokračovať.

IV.

Vyjadrenie žalovaného v 2. rade

39. Žalovaný v 2. rade sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril podaním zo dňa 06.06.2017, v ktorom uviedol, že uznesenie Krajského súdu Bratislava č. k. 6S/203/2016-61 považuje za vecne správne a navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol v súlade s § 461 SSP.

40. Nesúhlasí s tvrdením sťažovateľa, ktorý v kasačnej sťažnosti uviedol, že podľa jeho názoru krajský súd porušil zákon tým, že: nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, podanie bolo nezákonne odmietnuté, a to z dôvodov uvedených ďalej v texte tohto vyjadrenia.

41. Sťažovateľ je názoru, že pre odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP neboli v prejednávanej veci splnené zákonné podmienky. Rozhodnutím o odmietnutí žaloby bez meritórneho pojednania veci mu podľa jeho názoru súd odňal možnosť konať pred súdom, pričom svoje rozhodnutie vraj založil v rozpore s ustálenou praxou kasačného súdu na nesprávnom právnom posúdení veci. Taktiež je názoru, že napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave je nedostatočne odôvodnené, vzájomne rozporné a preto nepreskúmateľné. Sťažovateľ je tiež názoru, že Krajský súd v Bratislave svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný v 2. rade uvádza, že s uvedenými tvrdeniami sa nestotožňuje, nakoľko krajský súd v obdobných veciach rozhoduje rovnako, a to tak, že žaloby odmieta, napr. v konaniach: 2S/41/2016, 1S/182/2015, 1S/181/2015, 5S/168/2016, 5S/156/2015, 5S/146/2015, 5S/186/2015, 1S/184/2015, 5S/140/015, 5S/168/2016, 5S/91/2016, 5S/95/2016, 5S/187/2015, 1S/120/2016, 5S/126/2016, 5S/92/2016, 1S/78/2016, 6S/119/2016, 6S/100/2016, 6S/112/2016. Taktiež Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2015 vyslovil právny názor, že Správa o zistenej nezrovnalosti nespadá do právomoci súdov, t. j. nie je preskúmateľná súdom.

42. Žalovaný v 2. rade má za to, že v danom prípade súd rozhodol správne a samotné rozhodnutie bolo dostatočne odôvodnené a nebolo vzájomne rozporné. Nesúhlasí s tvrdením sťažovateľa, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný a už vôbec, že by mu súd znemožnil uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu na spravodlivý proces. Upozorňuje na skutočnosť, že v rámci priebehu správneho konania môže taktiež dôjsť k tomu, že sa nepotvrdia zistenia uvedené v Správe a Žiadosti, resp. bude vyvedený iný dôsledok. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že napadnutá Správa a Žiadosť majú len predbežný charakter a nemôžu zasahovať do práv a právom chránených záujmov, nakoľko tento zásah spôsobí až správne rozhodnutie.

43. Žalovaný v 2. rade považuje odôvodnenie rozsudku krajského súdu za správne, pretože Správa neobsahuje explicitné a autoritatívne stanovenie korekcie. V prípade, ak sťažovateľ neuhradí sumu uvedenú v Žiadosti, nezakladá to jej vynútiteľnosť. Vynútiteľnosť sumy uvedenej v Žiadosti nastane až právoplatným skončením správneho konania začatého žalovaným v 1. rade alebo žalovaným v 2. rade v zmysle ust. § 27a ods. 5, resp. 6 zákona o pomoci a podpore. Žalovaný v 2. rade však v prípade začatia správneho konania sťažovateľa riadne upovedomí o jeho začatí a zároveň bude sťažovateľ vyzvaný na vyjadrenie pred vydaním rozhodnutia podľa § 27a ods. 5, resp. ods. 6 zákona o pomoci a podpore. Sťažovateľ bude mať k dispozícii taktiež opravné prostriedky v rámci správneho konania. Žalovaný v 2. rade uviedol, že v rámci správneho konania môže dôjsť k tomu, že sa nepotvrdia zistenia uvedené v Správe a Žiadosti, resp., bude vyvodенý iný dôsledok. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že napadnutá Správa a Žiadosť majú len predbežný charakter a nemôžu zasahovať do práv a právom chránených záujmov, nakoľko tento zásah spôsobí až rozhodnutie podľa § 27a ods. 5, resp. 6 zákona o pomoci a podpore.

44. Rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave podľa sťažovateľa spočíva v rozpore s rozhodovacou praxou kasačného súdu na nesprávnom právnom posúdení vecí, pretože je založené na výklade, podľa ktorého spôsobilým predmetom preskúmania v správnom súdnictve nemôže byť Správa ako i Žiadosť, na základe ktorých bola prijímateľovi nenávratného finančného príspevku z fondov Európskeho spoločenstva uložená povinnosť vrátiť poskytnutý príspevok na predmet zákazky z dôvodu zisteného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania. Tak krajský súd ako i najvyšší súd sa zhodli v názore, že ani Sťažnosť ani Žiadosť nie sú preskúmateľné súdom, nakoľko nejde o rozhodnutia konečné, ale Správa a v nej určená korekcia spolu so Žiadosťou sú len spôsobom ako sa možno mimosúdne v danej veci dohodnúť. Samotné správne konanie je vedené až po uplynutí lehoty na dobrovoľné plnenie. V tomto konaní môže sťažovateľ uplatniť všetky obranné prostriedky, ktoré mu zákon - správny poriadok ponúka, teda môže sa v danej veci vyjadrovať, predkladať dôkazy ako i využiť opravné prostriedky v medziach správneho poriadku.

45. K námietke sťažovateľa, že z ust. § 27a ods. 3 a 5 zákona o pomoci a podpore účinného do dňa 31.05.2017 je zrejme, že ak riadiaci orgán bezvýsledne vyzval prijímateľa na vrátenie poskytnutého finančného príspevku alebo jeho časti a boli zistené porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania s možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania, riadiaci orgán je povinný ex offio a bez možnosti použitia akejkoľvek úvahy či moderácie rozhodnúť o vrátení až 1,5 násobku sumy uvedenej v predchádzajúcej výzve na vrátenie finančného príspevku, t. j. o vrátení až 150 % sumy korekcie uvedenej vo výzve na vrátenie finančného príspevku alebo jeho časti, žalovaný v 2. rade uviedol, že s touto nesúhlasí. Podľa jeho názoru je potrebné, aby v správnom konaní bolo porušenie zákona o verejnom obstarávaní zistené. V prípade ak sťažovateľ dobrovoľne nesplní čo je uvedené v Žiadosti, žalovaný v 2. rade síce postúpi vec, resp. začne správne konanie, avšak to neznamená, že sa bude automaticky zvyšovať, resp. sprísňovať sankcia. Správne konanie prebieha v súlade so správnym poriadkom, pričom sťažovateľovi je zaslané oznámenie o začatí správneho konania, má právo sa vyjadrovať a predkladať dôkazy, taktiež má právo podávať opravné prostriedky.

46. Žalovaný v 2. rade v nadväznosti na § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore ďalej uviedol, že v prvom rade musí žalovaný, resp. žalovaný v 2. rade, či už z vlastného podnetu alebo na základe zistenia orgánu podľa osobitného predpisu, v správnom konaní zistiť porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania a až v prípade, že také porušenie zistí, a nedôjde k dobrovoľnému plneniu zo strany sťažovateľa, rozhodne v rámci správneho konania o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve, najviac však do výšky sto percent poskytnutého príspevku.

47. V súvislosti s vyššie uvedeným žalovaný v 2. rade kasačnému súdu oznámil, že ku dňu podania vyjadrenia má žalovaný v 2. rade k dispozícii „Protokol o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 18812-7000/2016-ODD/5 zo dňa 18.01.2017“ (ďalej len „Protokol“), ktorý bol vypracovaný Úradom pre verejné obstarávanie na základe kontroly verejného obstarávania na predmet zákazky „Spotrebný materiál pre bio-medicínsky výskum“, predmetom ktorého bola aj žalovaná nezrovnalosť č. N21500131/S01 zo dňa 01.07.2016. V Protokole boli uvedené tri pochybenia, a to

postup v rozpore s § 9 ods. 4 zákona o VO, ktorý mohol mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, postup v rozpore s § 34 ods. 1 zákona o VO, ktorý mohol mať vplyv na výsledok verejného obstarávania a postup v rozpore s § 22 ods. 4 zákona o VO, ktorý nemal vplyv na výsledok verejného obstarávania. Z uvedeného vyplýva, že preukázateľne došlo k porušeniu zákona o VO.

48. Žalovaný v 2. rade ďalej uvádza, že už z názvu a obsahových náležitostí vymedzených v § 26 ods. 10 zákona o pomoci a podpore je preukázateľné, že ide o dokument, ktorý má informačný charakter, nie je právne vynútiteľný, a je v ňom nezrovnalosť iba „zdokumentovaná“. Žalovaný v 2. rade vystavením Správy a Žiadosti konal v zmysle zákona o pomoci a podpore a ostatných záväzných právnych predpisov SR a EÚ upravujúcich čerpanie prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, a teda si plnil svoje zákonné povinnosti.

49. Odvolajúc sa na čl. 2 bod 2.4, čl. 3 bod 3.6 a čl. 6 bod 6.3 Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, žalovaný v 2. rade podotýka, že nie je pravda, že Správa a Žiadosť ukladajú sťažovateľovi povinnosť vrátiť časť nenávratného finančného príspevku v rozpore s právoplatným rozhodnutím o schválení nenávratného finančného príspevku a Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Žalovaný v 2. rade pri vystavovaní Správy a Žiadosti konal v súlade so právnymi predpismi EÚ a SR upravujúcimi danú problematiku a na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a jej neoddeliteľnej prílohy Všeobecných zmluvných podmienok.

50. V neposlednom rade žalovaný v 2. rade upozorňuje, že predmetom tohto konania, nie je skúmanie rozhodnutia v správnom konaní podľa § 27a ods. 5, resp. ods. 6 zákona o pomoci a podpore, ku ktorému ešte neprišlo, ale skúmanie Správy a Žiadosti.

51. Ako už žalovaný viackrát uviedol, v danom prípade ide o výzvu na dobrovoľné vrátenie časti príspevku, ktorá nemá za následok založenie, zmenu alebo deklaráciu práv, právom chránených záujmov alebo povinností sťažovateľa.

52. Žalovaný v 2. rade zároveň zdôrazňuje, že na to, aby vzniknutá nezrovnalosť mohla byť vymáhaná, nevyhnutne musí byť prijímateľovi zaslaná výzva na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti. V prípade, ak by takáto výzva nebola zaslaná, nebolo by možné vymáhať predmetnú nezrovnalosť podľa postupu uvedeného v § 27a zákona o pomoci a podpore. Ak by aj konajúci súd posúdil Žiadosť ako súkromnoprávny úkon, ktorým žalovaný v 2. rade žiada sťažovateľa o vrátenie finančných prostriedkov z dôvodu porušenia jeho zmluvnej povinnosti, následne vzniká povinnosť žalovaného v 1. rade, resp. žalovaného v 2. rade na zaslanie výzvy podľa § 27 ods. 1, resp. 4 zákona o pomoci a podpore, aby mohla byť sťažovateľovi riadne v správnom konaní uložená povinnosť vrátiť finančné prostriedky. Žalovaný v 2. rade má za to, že aj keby žalovaný v 1. rade, resp. žalovaný v 2. rade zaslal predmetnú výzvu v zmysle § 27 ods. 1, resp. 4 zákona o pomoci a podpore sťažovateľovi podľa vyššie uvedeného postupu, sťažovateľ by podal žalobu aj voči predmetnej výzve žalovaného v 1. rade, resp. žalovaného v 2. rade. Týmto postupom by nielenže boli neustále napádané obligatórne procesné postupy žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade, ktorí konajú len v zmysle ustanovení zákona o pomoci a podpore a ktorí Žiadosťou žiadnym spôsobom nezasahujú do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa, ale dokonca by sa stala predmetná nezrovnalosť nevymáhateľná, nakoľko by neboli splnené základné náležitosti na začatie správneho konania podľa § 27 ods. 5, resp. 6 zákona o pomoci a podpore. Uvedeným napádaním Správy a Žiadosti sa sťažovateľ len evidentne snaží umelo predlžovať procesné lehoty, v ktorých je povinný uhradiť predmetnú nezrovnalosť a takýmto neustálym napádaním zákonom stanovených postupov žalovaného v 2. rade vedome oddiaľuje riadne začatie správneho konania, v ktorom by bolo náležité prejednané konanie sťažovateľa, ktorým porušil pravidlá a postupy verejného obstarávania.

53. Nepreskúmateľnosť Správy a Žiadosti v rámci správneho súdnictva konštatoval i Najvyšší súd SR vo svojom uznesení zo dňa 08.06.2016, sp. zn. 4Sžf/56/2015. Z dôvodu právnej istoty v danej súvislosti žalovaný v 2. rade poukazuje i na ustanovenie § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, podľa ktorého rozhodnutia vydané v konaní podľa druhej časti tohto zákona nie sú preskúmateľné súdom. Pričom

Správa, ktorej súčasťou je stanovenie a vyčíslenie korekcie, je podľa § 26 ods. 10 zákona o pomoci a podpore, teda druhej časti tohto zákona, a teda nie je preskúmateľná súdom, na čo poukazuje i Najvyšší súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí sp. zn. 4Sžf/56/2015.

54. K sťažovateľovmu návrhu na priznanie odkladného účinku žalovaný v 2. rade uviedol, že odkladu vykonateľnosti Správy spolu so Žiadosťou nemožno vyhovieť, pretože sťažovateľ jednoznačne nepreukázal, že by mu korekciou vo výške 25 % uvedenou v Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov hrozila „závažná ujma“, a teda ujma, ktorú by vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva malo dôjsť, jeho trvanie a dôsledkom, považoval za ujmu značnú.

55. Osobitná náležitosť žiadosti o odkladný účinok vyplýva z hypotézy, že okamžitý výkon napadnutého rozhodnutia by hrozil závažnou ujmovou a dôkazy na toto tvrdenie. Ak žiadosť neobsahuje tieto tvrdenia a dôkazy na ich preukázanie (osvedčenie), zamietne sa bez ďalšieho skúmania, okrem prípadu, že by hrozba závažnej ujmy z dôvodu okamžitého výkonu správneho rozhodnutia bola očividná zo správneho spisu. Hrozba závažnej ujmy v dôsledku okamžitého výkonu napadnutého rozhodnutia musí byť reálna, netreba však dokazovať, že v každom prípade k závažnej ujme aj dôjde. Stačí reálnosť hrozby, o ktorej súd urobí záver na základe voľnej úvahy, opierajúc sa o konkrétne okolnosti prípadu.

56. Žalovaný v 2. rade poukazuje na skutočnosť, že ani Správa ani Žiadosť nezakladajú možnosť exekučného (civilného alebo správneho) konania, nakoľko nie sú materiálne vykonateľné. Ako je už uvedené, ide o akty predbežnej povahy, ktoré nemajú žiadny dopad na práva a právom chránené záujmy sťažovateľa, nakoľko nejde o konečné rozhodnutia, keďže takým je až rozhodnutie podľa § 27a ods. 5, resp. 6 zákona o pomoci a podpore, ktoré je preskúmateľné po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

57. Vzhľadom na uvedené tvrdenia ako i na skutočnosť, že sťažovateľ nepreukázal hrozbu vzniku závažnej ujmy, žalovaný v 2. rade žiada, aby súd nepriznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok v zmysle § 447 SSP.

V.

Právna úprava a právne názory kasačného súdu

58. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľky (453 ods. 1 a ods. 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

59. Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu zistil, že sťažovateľka sa žalobou podanou na krajskom súde dňa 13.09.2016 domáhala preskúmania zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov.

60. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

61. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

62. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb

zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

63. Podľa § 7 SSP, správne sudy nepreskúvajú

- a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,
- b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,
- c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,
- d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,
- e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,
- f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,
- g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

64. Podľa § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona nie sú preskúmateľné správnym súdom.

65. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie uznesenia krajského súdu, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo. V rámci kasačného konania, kasačný súd skúmal aj povahu napadnutej Správy a Žiadosti. Kľúčovou bolo najmä právne posúdenie možnosti súdneho prieskumu Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, ktoré krajský súd zhodne so žalovanými považovali za nepreskúmateľné v správnom súdnictve. Túto právnu otázku presvedčivo vyriešil krajský súd, pričom najvyšší súd sa s dôvodmi jeho rozsudku v tejto časti plne stotožňuje.

66. Rozsah preskúvavej činnosti súdu v správnom súdnictve je vymedzený tak, že preskúvaniu podliehajú zásadne všetky rozhodnutia orgánov štátnej správy, ktorými sa rozhodlo o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Predmetom preskúmania musí byť právoplatné rozhodnutie ako výsledok určitého postupu správneho orgánu.

67. Ďalšou podmienkou je, že fyzická osoba alebo právnická osoba musí tvrdiť (procesne), že bola ukrátená na svojich právach. Súdna prax trvá na tom, že k ukráteniu musí dôjsť na subjektívnych právach žalobcu. Pojem „svojich právach“ treba vysvetľovať reštriktívne. Musí ísť o práva, a nie o záujmy alebo oprávnené záujmy. Toto subjektívne právo sa opiera alebo vychádza zo všeobecne záväzného právneho predpisu.

68. Vylúčenie postupu správnych orgánov, ktorým neboli priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zo súdneho prieskumu súvisí s tým, že bez priamej spojitosti by došlo k neprimeranému rozšíreniu možnosti napádať postupy správnych orgánov v správnom súdnictve.

69. Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmajú. Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmajú, sú vymedzené v ustanovení § 7 SSP. Predmetné ustanovenie v písmene a) až h) obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu.

70. Kasačný súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona o pomoci a podpore, keďže predmetom preskúmanej veci je eventuálne vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov v sume celkom 30 666,97 eura s poukazom na porušenie podmienok Zmluvy o NFP, ktoré mali byť zistené opätovnou administratívnou kontrolou verejného obstarávateľa.

71. Najvyšší súd dáva v prvom rade do pozornosti citované ustanovenie § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, z ktorého jednoznačne vyplýva, že rozhodnutia vydané v konaní podľa druhej časti tohto zákona nie sú preskúmateľné súdom. Predmetné ustanovenie ešte podporne odkazuje na ustanovenie § 7 písm. h) SSP. Kasačný súd ďalej uvádza nasledovné:

72. Najvyšší súd sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, a teda, že Správa a Žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sami o sebe nepredstavujú zásah do práva a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na opakované vyjadrenia žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade o predčasnom podaní žaloby v čase vypracovania a odoslania Správy a Žiadosti, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore. Povinnosť žalobcu vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe takého právoplatného rozhodnutia, ktoré už bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľa, a až vtedy bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.

73. Vychádzajúc z predmetných citovaných ustanovení má kasačný súd za to, že predmetnú Správu a Žiadosť je možné považovať za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a zákona o pomoci a podpore.

74. Kasačný súd zdôrazňuje, že v prípade, ak na základe podanej žiadosti žalobca nevráti poskytnuté finančné prostriedky, následne žalovaný v 1. rade v zmysle zákona začne správne konanie, výsledkom ktorého bude rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť finančné prostriedky, ktoré bude po vyčerpaní opravného prostriedku v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) podliehať súdnemu prieskumu správnym súdom, a ktoré bude aj materiálne vykonateľné. Rovnako vo vzťahu k prípadnej povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej vo výzve, ktorú môže uložiť iba žalovaný v 1. rade vydaním rozhodnutia, a až toto rozhodnutie môže byť následne preskúmané, či nezasiahlo do práv sťažovateľky. Uvedený záver je podporený aj novšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 1Sžf/87/2015 zo 14. februára 2017, sp. zn. 1Sžf/95/2015 zo 14. februára 2017, sp. zn. 4Sžf/56/2015 z 8. júna 2016).

75. Na základe všetkých vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov dospel kasačný súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie nespadá do právomocí súdov, a teda nie je preskúmateľné súdom.

76. Sťažovateľ sa v kasačnej sťažnosti domáhal priznania odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Kasačný súd rozhodol, že kasačnej sťažnosti neprizná odkladný účinok vzhľadom k tomu, že Správa ani Žiadosť nie sú spôsobilé spôsobiť sťažovateľke závažnú ujmu, nakoľko nemôžu zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov tak, ako už vyššie konštatoval kasačný súd. Vo svetle uvedeného kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 SSP v spojení s ustanovením § 188 SSP zamietol.

77. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a neopomenul žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, v dôsledku čoho krajský súd správne právne posúdil predmetnú vec a neporušil práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné a nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

78. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP), a zároveň ich nepriznal ani žalovanému, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP).

79. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.